

Contribució actual de la Maçoneria Cristiana a un Occident Harmoniós
Ramon Martí i Blanco - GRAN PRIORATO DE HISPANIA - 1-12-2005

El tema que avui ens ocupa, és la contribució actual de la Maçoneria Regular i la Cristiana a un Occident Harmoniós, i pel que a mi fa, em toca tractar de la contribució de la vessant cristiana de la Maçoneria en aquest món Occidental nostre.

Es diu, que un emperador xinès de la dinastia dels Míng, preocupat per retornar a l'imperi l'esplendor perdut, va demanar a un savi què era el que havia de fer. El savi li contestà que el que calia era retornar a les paraules el seu autèntic significat. I és que, en el nostre món actual, la majoria de vegades, les paraules ja no expressen el que volen dir.

En primer lloc, cal delimitar el terreny de la nostra exposició, perquè parlar de Maçoneria abarca una idea molt ampla, i és precís posar-hi fites, perquè l'abast de l'assumpte és tant extens, i es pot tractar des de tantes perspectives i òptiques, que no hi hauria prou temps per tractar-les totes, a més que de ben segur ens hi perdríem. Així doncs, tractarem el tema des de la Tradició, des d'un punt de vista tradicional, tot entenent la Tradició, a la manera que tant bé ho va definir René Guénon com a Tradició primordial, tot i que, el que us parla no se sent gaire allò que es coneix per "guenonià".

Un altre concepte que cal deixar clar, és que el progrés, i tot allò que la nostra societat entén per progrés, és antinòmic, absolutament contrari a la noció de tradició, de tal manera que intentar "modernitzar" una tradició, seria tant com demanar-li que renunciés a la seva essència. Així, ens podem trobar davant de fets colpidors per la nostra progressista mentalitat occidental, com pot ser la poligàmia, la pena de mort o fins i tot l'ablació, pràctiques que ens poden semblar del tot terribles, que són perfectament normals i absolutament inserides en un context socio-cultural i tradicional, per molt que les condemnem i ens repugnin. Caldria analitzar des d'aquesta perspectiva algunes de les peticions i exigències que des de la nostra societat és plantegen a Institucions com l'església, per entendre, que en tant que dipositaris d'una Tradició, de l'expressió d'una Veritat, difícilment poden acceptar-les sense faltar a l'essència d'aquesta Tradició que custodien.

Per una altra banda, i dins d'aquest intent per delimitar el marc de la nostra exposició, diré que la Maçoneria tradicional és iniciàtica, és una via d'Iniciació per l'ésser humà. Però la Maçoneria no és un fet monolític; està organitzada per Obediències de molt diferent signe, i moltes d'elles, defineixen també la Maçoneria com a via iniciàtica. Aquí ens trobem amb lo que li deia el savi xinès a l'emperador: les paraules, avui, ja no expressen el que realment volien dir. Caldrà doncs definir l'Iniciació i allò que entenem per Iniciació.

¿En què consisteix la iniciació?. La iniciació, com molt bé defineix René Guénon, "és la transmissió d'una influència espiritual". És un segon naixement, un naixement a una altra realitat "més elevada" dins la jerarquia del Coneixement, entenent tot allò com la ciència

del Coneixement de Déu. La iniciació és una operació per la que és posa en funcionament un procés de renovació i reconstrucció de l'ésser interior de l'home, en particular, a nivell d'un estat de lucidesa de consciència. Aquesta operació consisteix, per dir-ho així, en extreure l'home dels seus condicionaments habituals, els del món dit profà pels maçons; món desordenat, desorientat, desarrenglat – que ja no té regles, ni ordre, ni orientació – i a continuació reinserir aquest home en un conjunt orgànic harmoniosament ordenat i “orientat”.

La iniciació fa entrar al “profà” en l'àmbit del què és sagrat. Per això, tot el que es diu i tot el que es fa, deu, forçosament, per una part obeir a les regles de la ciència simbòlica – ja que simbolisme és el llenguatge natural del que és sagrat – i per una altra, desenvolupar-se sota les formes immutables d'un ritual – ja que l'acció sagrada és també per naturalesa ritual. La mateixa iniciació maçònica, és una cerimònia que comporta les característiques que acabo de dir, i no una vana formalitat d'admissió.

La Maçoneria tradicional, és una de les formes per les quals ha estat transmesa la iniciació a la nostra societat occidental; forma cristiana, o si és vol, forma judeocristiana. I sens dubte, és la forma més apropiada en aquesta civilització, però val a dir que no és l'única, ja que cada cultura de la humanitat té la seva. L'Islam té el sufisme, el judaisme la Càbala, així com l'hinduisme i d'altres cultures orientals tenen les seves propies vies, els seus propis camins de retorn a la Unitat, però la via que per naturalesa li correspon al món occidental, és la iniciació maçònica que es pot trobar a la Maçoneria de Tradició.

Amb el que acabo de dir, he vinculat la Maçoneria tradicional amb la Iniciació i amb el cristianisme, o potser millor, amb la cultura judeocristiana pròpia del món occidental, perquè la Maçoneria tradicional, va estar, ha estat i continua estant cristiana. No em posaré a analitzar i demostrar els orígens cristians de la Maçoneria, per raons de temps i perquè ja ho vaig fer en un anterior treball ofert en el cicle de conferències: **“La Maçoneria, dels orígens al futur”** a la Fundació Caixa de Sabadell, però si recordaré que aquests orígens cristians es fan palesos tant als documents més antics com la Carta dels Picapedrers de Bolonya - que data de 1248 – com a les antigues Obligacions o “Old Charges” angleses, de les que les últimes daten de 1750. Així doncs em limitaré a afirmar que la Maçoneria tradicional és cristiana.

Una altra cosa són les diverses formes en que la Maçoneria ha arribat als nostres dies, i fins i tot, en què van convertir la Maçoneria tradicional, aquells que van assentar les bases del passí de la Maçoneria operativa pròpia dels picapedrers i constructors de catedrals, a la dita Maçoneria “especulativa” que és la que ens ha arribat. És en aquest passí, repeteixo, on és produeix la “descristianització” de la Maçoneria tradicional, la desvirtualització dels seus objectius fonamentals, per tal d'acostar-la, d'adaptar-la a la realitat del segle XVIII, adaptació que algunes Obediències maçòniques encara no han aturat ni aturaran. Vull recordar aquí el que deia fa un moment, referent a l'antinomi: progrès – tradició.

És en l'últim quart del segle XVIII, a França, concretament a Lyon, mentre la Maçoneria anglesa és trobava dividida per raó de les Constitucions d'Anderson entre els partidaris de mantenir les tradicions maçòniques: el "Antics", i els renovadors o "descristianitzadors", els "Moderns", divisió que va continuar fins a 1813, a l'Europa continental es produeix la Reforma que a l'any 1778 va donar naixement al Règim Escocès Rectificat, Reforma que retornava a la Maçoneria els seus orígens cristians. Mentre tot això pasava, a l'Anglaterra triomfen les tesis dels "Moderns" sobre les tradicionals dels "Antics", materializant-se la "descristianització" començada amb les Constitucions del pastor protestant, James Anderson.

Vull recalcar un cop més la qüestió de les dates: 1778, any de creació de la Maçoneria Rectificada; i 1813, any en que es dur a terme la reunificació anglesa que va a donar pas a l'actual Gran Lògia Unida d'Anglaterra, que posteriorment, l'any 1929, va posar en marxa el sistema de reconeixements que es coneix per Regularitat, consistent en una serie de criteris, alguns d'ells força curiosos, elaborats per ells mateixos, que permeten entre d'altres coses, excloure sistemes maçònics com la Maçoneria Rectificada, bastant més antiga que ells mateixos.

Podem trobar, doncs avui a la Maçoneria, un ventall que va, des de la Maçoneria atea, que no creu en res, o només amb l'home, com diuen ells – tot i que veient l'home i el que està fent en el món, ja podem contar que cal esperar-hi – fins a la Maçoneria Tradicional Cristiana, que per mitjans de la Iniciació, pretén regenerar l'home, reconstruir l'home, per tal que pugui – aleshores sí – dur a terme el seu destí en el món, passant pel que és coneix per Maçoneria Regular, que conserva totes les formes de la tradició maçònica, encara que ha perdut de vista el seu fons i objectius, deixant de ser el poderós instrument per la regeneració i reconstrucció de l'home.

Quan parlo de la necessitat de regeneració de l'home, faig referència al que es coneix per "la caiguda", present a la tradició jueva i cristiana. Aquesta caiguda, és la del pare Adam, que d'acord a la tradició judeocristiana i per raó del pecat original, perdé la seva condició del Rei de l'Univers, trencant tots els canals que l'unien amb Deu el seu Creador, perdent pel seu acte d'orgull, totes les atribucions que li permetien actuar de comú acord amb el Creador. A partir d'aquell moment, per la pèrdua de la coactuació divina, per la pèrdua de la Llum divina, l'ésser humà actua com si estigués cec. És necessari doncs tornar-li la llum, regenerar, reconstruir tot allò que per culpa seva l'home va perdre. Cal que, per un acte d'exercici de la seva lliure voluntat - la mateixa lliure voluntat que en el seu moment el va apartar de Deu – per aquest mateix exercici d'aquesta lliure voluntat vulgui retornar al seu origen, a la seva unió amb Deu.

Per això serveix la Iniciació, no serveix per cap altra cosa. Per això serveix la Iniciació de la que abans us parlava. Iniciació, que és present a la majoria de cultures i tradicions; iniciacions, que com a totes les coses del nostre món, n'hi ha de vertaderes i de falses. M'explicaré. Tota Iniciació per a ser vertadera té que tenir una base religiosa que li doni

suport, en què la Iniciació s'entronqui i s'arrelli. Sense aquest terreny abonat on alimentar-se, la Iniciació és impossible que es mantingui i cau, esdevé falsa. No serveix per allò pel que ha estat concebuda: la reunió amb Deu. Tota altra iniciació, serà el començament del que és vulgui, l'inici del que calgui, però – i torno a recordar aquí el consell del savi xinès en el seu Emperador – cal no confondre-la amb la Iniciació vertadera.

Això, és el que diferencia la Maçoneria Rectificada, el Règim Escocès Rectificat, de la resta de Maçoneries, el fet que la Maçoneria Rectificada comporta en el seu si, una forma d'Iniciació cristiana, un sistema pedagògic progressiu, desenvolupat al llarg de les seves diferents classes, que propicia l'entrada de l'home en aquesta regeneració, en aquesta reconstrucció interior. Així, el Temple que reconstruïm ara els Maçons, ja no és un temple de pedra, és un Temple espiritual, un Temple de pedres vives.

Els ensenyaments oferts dins el nostre procés iniciàtic, promouen l'interessat a la reflexió, per tal que, en primer lloc, prengui consciència de l'estat actual caigut de la humanitat, i de l'home en què es troba, i el que cal fer per sortir d'aquest estat, fent-li veure la necessitat de depurar-se, per tal d'aconseguir que la còpia torni a semblar-se al model. Tot això, com comprendreu, no s'opera de forma automàtica. La Iniciació és rebuda sempre per l'interessat de manera virtual, quedant de la seva part la feina i el treball de realitzar-la, tot oferint-li, això sí, els mitjans i les indicacions per aconseguir-ho. En la majoria de casos, és el procés de tota una vida.

La Maçoneria sense el seu component iniciàtic, la Maçoneria que només ha guardat les formes externes, oblidant el seu sentit pregon, no és gaire més que una societat de foment i manteniment de la moral i els bons costums. Una societat de bons amics, en la que els seus membres es vesteixen d'una manera una mica ridícula i fan unes cerimònies amb regust antic - que si els poguessin veure per un forat els seus amics aliens a la institució, a més d'un li pujarien els colors a la cara - per després de tot això reunir-se a sopar en torn d'una taula, on la majoria de vegades es menja i es beu massa. Tot plegat, com si fos una excusa per sortir a divertir-se entre homes, ja que recordo una ocasió, que la dona d'un d'ells em va preguntar si les nostres reunions acabaven a les 8,00 del matí.

La Maçoneria Rectificada, el Règim Escocès Rectificat, és l'Orde dels Cavallers Maçons de la Ciutat Santa, que té sota la seva tutela, les Lògies Reunides i Rectificades, que és com s'anomena la nostra classe simbòlica o classe maçònica (no és per casualitat que només ingressar a la Maçoneria Rectificada és dona una espasa, ja que tot Aprenent és cridat un dia a ser Cavaller. Altra cosa és que és faci mereixedor de ser-ho).

Una de les formes tradicionals inherents a la Cavalleria, i que constitueix un llenguatge simbòlic particular és l'Heràldica o art del Blasonament, també dita "Ciència Heròica" o "Noble Ciència". L'Heràldica, que en els seus començaments servia en els camps de batalla per distingir uns cavallers dels altres, amagats sota les seves cuirasses i proteccions, evolucionà cap a un llenguatge simbòlic que continuava servint per distingir-los, però

també parlava de la lluita del cavaller per vèncer les seves pròpies passions, i la lluita per fer vèncer l'Amor vertader, ja que la figura del Cavaller – figura d'altra banda també present a la majoria de tradicions – simbolitza l'eterna lluita entre el be i el mal.

No tindrem temps per poder parlar de l'Heràldica, ja que és un tema que mereixeria un espai propi, però em poden creure, si els hi dic, que darrera dels esmalts, metalls, particions, divises i demès mobles heràldics, ja una forma d'expressió tradicional que al voltant dels segles XII i XIII, s'estengué per tot l'Occident cristià, i de la que s'han trobat restes a la cavalleria musulmana i fins i tot japonesa, encara que no arribaren als nivells simbòlics i expressius de la “Noble Ciència” cristiana. Tot i que com tantes altres expressions tradicionals, han caigut en el desús i la ignorància des de ja fa molt de temps, continuen pervivint al nostre món. Només cal veure tots els Ajuntaments i les diverses Administracions de l'Estat, que continuen tenint el seu escut heràldic; i un afer en el que s'hi va veure involucrat l'Ajuntament de Barcelona amb una arbitrària modificació de l'escut de la ciutat, que és va fer ignorant els criteris i lleis heràldiques, el que li va valdre, no fa gaire, tenir que modificar el disseny efectuat per un dissenyador gràfic de renom, per tornar-lo a dibuixar conforme a la “Noble Ciència”. D'altra banda, la mateixa Església Catòlica, dipositaria d'una Tradició, tot i les derives que se li puguin atribuir, continua mantenint viva la tradició heràldica, ja que tots els bisbes, quan son consagrats, tenen el seu propi Blasó o les seves pròpies Armes, i el mateix Papa, en tant que Bisbe de Roma, té el seu Blasó.

Tot Maçó Rectificat que vol ser armat Cavaller, quan és Escuder Novici, se li encarrega l'estudi de la Ciència Heràldica, i pensar quin ha de ser el seu Nom d'Orde com a Cavaller i la seva divisa, així com la composició de les seves Armes. El Nom d'Orde i la divisa, seran l'expressió de les seves virtuts o d'aquells defectes que vol vèncer, en definitiva del seu projecte de vida en tant que Cavaller. Les seves Armes expressaran plàsticament la lluita que aquest Cavaller es compromet a menar a bé. L'ús de l'escut heràldic, és perfectament coherent en el context de la Maçoneria Rectificada i Cavalleresca, perquè per nosaltres, la noblesa ja no és a partir d'aquest moment qüestió de llinatge, sinó d'una noblesa de cor. Un escut d'Armes ben blasonat, li està dient moltes coses de qui el porta, a aquell que el contempla i el sap llegir i interpretar en el llenguatge heràldic.

A Catalunya existeix la “Societat Catalana de Genealogia, Heràldica, Sigil·lografia, Vexil·lologia i Nobiliària” presidida per l'Il·lm. Sr. Armand de Fluvià i Escorça, i tot que, ell particularment no contempla l'heràldica en la seva vessant simbòlica, hi han d'altres autors francesos com Gerard de Sorval i Pascal Gambirasio, que han aprofundit en aquest coneixement, i d'altres, com Jean Tourniac – un declarat guenonià – han manifestat la seva admiració sobre el tema, tot i reconèixer la seva ignorància i malgrat que Guenon, artífex modern de l'estudi de la Tradició, mai es va pronunciar sobre aquesta forma d'expressió tradicional.

Be, avans hem parlat molt de la Iniciació, Però vostès és poden preguntar: és indispensable

haver rebut la Iniciació, perquè es doni la possibilitat de retorn a l'Origen?. Esmentarem un cop més Guénon: "...no estem a l'època Primordial on tots els homes posseïen de manera normal i espontàniament un estat vinculat a un alt grau d'iniciació", i continua dient més endavant: "estem al *KALI-YUGA*, és a dir, en un temps on el coneixement ha esdevingut ocult i on només alguns poden encara aconseguir-ho, sempre i quan, es posin les condicions requerides per tal d'obtenir-lo; una d'aquestes condicions és la Iniciació". La Iniciació, vincula a l'iniciat amb la Tradició Unànime i Primordial, mitjançant la cadena iniciàtica amb la que està lligada; bé podria dir-se que és una taula de salvació, una nau per navegar per les perilloses aigües del psiquisme.

La Iniciació Maçònica és la forma d'Iniciació que li queda al món occidental, forma d'Iniciació consubstancial al context i cultura judeocristianes. Com hem dit al començament, no és l'única forma d'iniciació, cada cultura, cada tradició, té la seva. Però existeix la creença entre els buscadors, que al nostre món occidental, està allunyat de tota forma tradicional. Potser hagi contribuït a aquesta creença el poc encert per part de l'Església i la seva jerarquia en la manera de transmetre el missatge de l'Evangelí de Crist. Això ha portat a molts i moltes, a mirar cap al món oriental tot ignorant les nostres arrels tradicionals, fenomen molt actual al nostre país a l'actualitat, però que als països de la resta d'Europa ja va començar a principis dels anys 70, amb el "Beatles" i altres, com ells que van sortir a cercar el seu guru hindú. Jo personalment, també vaig ser per aquells anys, seguidor del guru Majarah Ghi i la seva "Misión de la Luz Divina". Ningú està exempt dels pecats de joventut.

Reconec totalment que la Tradició, les formes tradicionals en el món occidental poden estar enterrades sota tones d'escombraries, que per buscar-la fan falta esforços i ganes. Però ignorar-la, pot ser la mateixa excusa de molta gent que diu que ha deixat de creure, perquè no creu en els capellans. Benvolguts amics i amigues, la fe en Crist i la seva Església – paraula que significa comunió de fidels reunits en torn a una fe - és quelcom més que certes actituds equivocades – és a dir, no concordants amb l'Evangelí de Crist – que alguns clergues o jerarquia eclesiàstica puguin tenir, actituds humanes, i com a tals subjectes a l'error, que d'altra banda és l'estat actual de la humanitat. Els seus errors, no poden ni deuen fer-nos caure a nosaltres en l'error.

Vist així, ¿de veritat creieu que costa menys esforç endinsar-se en tradicions alienes a la nostra?, perquè pel que sé, per treballar la Càbala cal estudiar l'hebreu i per estudiar a l'Islam, s'aconsella aprendre l'arab. Potser una actitud més coherent seria aprofundir simplement en el que és nostre, però l'ésser humà és així, i per anar a Girona li cal moltes vegades passar per Lleida.

En qualsevol cas, la crisi de religiositat i sentit transcendent de l'existència – que no crisi religiosa - en el món occidental és constatable; només cal veure l'assistència a l'església a la missa del diumenge, o el poc interès demostrat pel públic assistent en aquestes Iers Jornades, els dies que s'han tractat temes relacionats amb el cristianisme. Però curiosament,

aquesta crisi fa florir un munt d'esglésies, capelles i capelletes que ens permeten escollir una religió quasi a la carta, oblidant que tota regeneració passa pel sacrifici, i ¡carai...! aquí hem topat amb aquesta creença, tant propia del nostre món actual, per la que tots tenim dret a ser "feliços" encara que sigui a costa de la infelicitat de l'altra. El missatge de l'Evangeli és un missatge d'amor, d'un amor que va portar Deu a baixar al nostre pla; fer-se home en la persona de Crist (Deu fet Home), i dur aquest Amor fins a la seva màxima expressió, tot sacrificant la seva vida humana – encara que conservant la seva naturalesa divina - per tal de regenerar l'humanitat.

L'ésser humà necessita Deu, i el busca de moltes diverses maneres, encertades o no. El nou ordre sorgit després de la Revolució francesa – del que és fill el nostre actual sistema capitalista globalitzat – va capgirar un model de societat, que de ben segur s'havia corromput, però el tercer estat, compost per la classe burgesa va substituir, la noblesa i el clero per l'economia de mercat, pel patró diner; a partir d'aquell moment, Deu ja no regiria el disseny del país, el nou deu seria el patró diner. Rés de nou, el poble d'Israel ja ho va fer quan va perdre la fe en Moisès, i construï un Vedell d'or per adorar-lo. Però l'ésser humà continua buscant Deu, sent un profund desarrelament i el necessita, el busca. I com el patró diner i els seus servidors - aquesta classe de nous "sacerdots" - ho manipulen tot, es serveixen d'un sentit equivocat de la religiositat de la gent, fanatitzant-los, i llençant-los contra qui els interessa, normalment de religió diferent, utilitzant el fet diferencial religiós com excusa, per amagar d'altres motius inconfessables. Rés de nou tampoc, doncs és el mateix que abans va succeir a les guerres de religions. Aquí tenim l'aportació de la Revolució francesa al desenvolupament de la humanitat, i el canviar-ho tot perquè res canviï.

Tot això porta al nostre desorientat contribuent, i bon consumidor occidental, atemorit per no baixar el seu bon nivell de vida, a percebre les religions, el fet religiós, com un fet dolent que només suposa calamitats a la humanitat – tots recordareu aquella frase anglesa: "BAD RELIGION" (la religió es dolenta) escrita a les samarretes de molts joves, amb el que, els *nous-vells* "sacerdots" servidors del Vadell d'or, convencen al personal de les bondats del *nou-vell* deu. Aquí tenim les raons de la manca de religiositat, en aquest, nostre món occidental.

L'harmonització de l'ésser humà amb un mateix, amb els altres, amb la natura passa per un aprofundir en la Tradició, però a l'aguait, mai podrem harmonitzar-nos amb les altres tradicions, amb les altres cultures sinó coneixem la nostra pròpia tradició, sinó aprofundim en nosaltres mateixos, mai des de la ignorància de la nostra pròpia tradició. I si hem nascut a occident la nostra cultura, el nostre context cultural, ens agradi o no, és la judeocristiana.

En aquest sentit, la Maçoneria Cristiana, el Règim Escocès Rectificat, l'Orde dels Cavallers Maçons Benefactors de la Ciutat Santa, en tant que via iniciàtica, és absolutament coherent amb el que estic dient, doncs és condició *sine qua non* per ingressar-hi, ésser cristià. Estem entroncats en la tradició cristiana per poder desenvolupar tota la metodologia iniciàtica que

produirà els beneficis abans esmentats. No entraré a explicar, les estructures, l'història, la composició, els orígens del Règim Escocès Rectificat i del Gran Priorat d'Hispania, perquè seria massa extens i no tenim temps per fer-ho. Tot aquell que estigui interessat pot visitar el nostre lloc a internet: www.rectificado.org o si ho desitja, demanar l'envio d'un fullet per correu ordinari.

Conclusió, i per donar resposta al tema que ens ha sigut plantejat en aquestes I^a Jornades sobre la contribució actual de la Maçonaria Rectificada a l'harmonització del món Occidental: ¿en què contribueix la Maçonaria Cristiana a l'harmonització d'Occident?, doncs oferint-li un poderós instrument: la Iniciació. No és possible cap harmonització del món occidental, si abans no hem aconseguit una harmonització a l'interior de cadascun de nosaltres. L'home és un microcosmos, cadascun de nosaltres som una expressió de l'univers. Mal podem eradicar, la pobresa, les desigualtats, el desamor, si abans no som capaços d'eradicar-los del fons del nostre cor.

Això és possible, gràcies a la Iniciació, i en el món Occidental, gràcies a la Iniciació que procura la Maçonaria Rectificada, perquè en definitiva la realització espiritual que el Règim Escocès Rectificat proposa als seus membres, tot oferint-los els mitjans per aconseguir-ho, és el de tornar a ser homes vertaders – com deia en Jean-François Var aquí mateix, abans d'ahir – homes vertaders, temples de Deu, U en tres Persones.

Moltes gràcies per la seva atenció.